

Kohtulahendite kogumik

EUROOPA KOHTU OTSUS (teine koda)

27. september 2017*

Eelotsusetaotlus – Intellektuaalomand – Määrus (EÜ) nr 6/2002 – Artikli 20 lõike 1 punkt c, artikli 79 lõige 1 ning artiklid 82, 83, 88 ja 89 – Õiguste rikkumist käsitlev hagi – Ühenduse disainilahendusest tulenevate õiguste piirangud – Mõiste „osundamine“ – Määrus (EÜ) nr 44/2001 – Artikli 6 punkt 1 – Pädevus kaaskostja suhtes, kelle alaline asukoht asub väljaspool kohtu asukohaliikmesriiki – Ühenduse disainilahenduste kohtute pädevuse territoriaalne ulatus – Määrus (EÜ) nr 864/2007 – Artikli 8 lõige 2 – Sanktsioone ja muid meetmeid käsitlevate korralduste tegemise taotluste suhtes kohaldatav õigus

Liidetud kohtuasjades C-24/16 ja C-25/16,

mille ese on ELTL artikli 267 alusel Oberlandesgericht Düsseldorf'i (Düsseldorfi liidumaa kõrgem kohus, Saksamaa) 7. jaanuari 2016. aasta otsustega esitatud eelotsusetaotlused, mis saabusid Euroopa Kohtusse 18. jaanuaril 2016, menetlustes

Nintendo Co. Ltd

versus

BigBen Interactive GmbH,

BigBen Interactive SA,

EUROOPA KOHUS (teine koda),

koosseisus: koja president M. Ilešič (ettekandja), Euroopa Kohtu president K. Lenaerts teise koja kohtuniku ülesannetes, kohtunikud A. Prechal, C. Toader ja E. Jarašiūnas,

kohtujurist: Y. Bot,

kohtusekretär: ametnik R. Schiano,

arvestades kirjalikus menetluses ja 7. detsembri 2016. aasta kohtuistungil esitatut,

arvestades seisukohti, mille esitasid:

- Nintendo Co. Ltd, esindajad: *Rechtsanwalt* A. von Mühlendahl ja *Rechtsanwalt* H. Hartwig,
- BigBen Interactive GmbH ja BigBen Interactive SA, esindajad: *Rechtsanwalt* W. Götz, *Rechtsanwalt* C. Onken ja *Rechtsanwalt* C. Kurtz,
- Euroopa Komisjon, esindajad: T. Scharf ja M. Wilderspin,

* Kohtumenetluse keel: saksa.

olles 1. märtsi 2017. aasta kohtuistungil ära kuulanud kohtujuristi ettepaneku,
on teinud järgmise

otsuse

- 1 Eelotsusetaotlused puudutavad küsimust, kuidas tõlgendada nõukogu 12. detsembri 2001. aasta määruse (EÜ) nr 6/2002 ühenduse disainilahenduse kohta (EÜT 2002, L 3, lk 1; ELT eriväljaanne 13/27, lk 142) artikli 20 lõike 1 punkti c, artikli 79 lõiget 1 ning artikleid 82, 83, 88 ja 89; nõukogu 22. detsembri 2000. aasta määruse (EÜ) nr 44/2001 kohtualluvuse ja kohtuotsuste täitmise kohta tsiviil- ja kaubandusajades (EÜT 2001, L 12, lk 1; ELT eriväljaanne 19/04, lk 42) artikli 6 punkti 1, ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. juuli 2007. aasta määruse (EÜ) nr 864/2007 lepinguväliste võlasuhete suhtes kohaldatava õiguse kohta (Rooma II) (ELT 2007, L 199, lk 40) artikli 8 lõiget 2 ja artiklit 15.
- 2 Need taotlused esitati kohtuvaidlustes Jaapanis asutatud äriühingu Nintendo Co. Ltd (edaspidi „Nintendo“) ning Saksamaal asutatud äriühingu BigBen Interactive GmbH (edaspidi „BigBen Saksamaa“) ja Prantsusmaal asutatud äriühingu BigBen Interactive SA (edaspidi „BigBen Prantsusmaa“), kes on BigBen Saksamaa emaettevõtja, vahel, mille ese on õiguste rikkumist käsitlevad hagid, mis on esitatud seetõttu, et põhikohtuasja kostjad väidetakse rikkunud Nintendole kuuluvatest ühenduse disainilahendustest talle tulenevaid õigusi.

Liidu õigus

Määrus nr 44/2001

- 3 Määrus nr 44/2001 asendas liikmesriikidevahelistes suhetes Brüsselis 27. septembril 1968 allkirjastatud konventsiooni kohtualluvuse ja kohtuotsuste täitmise kohta tsiviil- ja kaubandusajades (EÜT 1972, L 299, lk 32; edaspidi „Brüsseli konventsioon“). Nimetatud määrus ise tunnistati kehtetuks ja asendati Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. detsembri 2012. aasta määrusega (EL) nr 1215/2012 kohtualluvuse ning kohtuotsuste tunnustamise ja täitmise kohta tsiviil- ja kaubandusajades (ELT 2012, L 351, lk 1), mida kohaldatakse alates 10. jaanuarist 2015. Viimati nimetatud määruse artikkel 66 puudutab üleminekusätteid ning selle lõikes 1 on sätestatud, et määrust „kohaldatakse üksnes 10. jaanuaril 2015 või pärast seda algatatud kohtumenetluste, ametlikult koostatud või ametlike dokumentidena registreeritud ametlike dokumentide ja kinnitatud või sõlmitud kohtulike kokkulepete suhtes“.
- 4 Määruse nr 44/2001 põhjendus 11 nägi ette:

„Kohtualluvuse eeskirjad peavad olema hästi etteaimatavad ning lähtuma põhimõttest, et tavaliselt on kohtualluvus seotud kostja alalise elukohaga ning seepärast peab kohtualluvus alati olema olema, välja arvatud teataval täpselt määratletud juhtudel, kui kohtuvaidluse sisu või osapoolte autonoomia eeldab teistsugust seotust. [...]“.
- 5 Selle määruse artikli 6 punkti 1 kohaselt:

„Isiku, kelle alaline elukoht on liikmesriigis, võib kaevata ka:

 1. juhul kui kostjaid on mitu, selle paiga kohtusse, kus on neist ühe alaline elukoht, tingimusel et nõuded on sedavõrd tihedalt seotud, et eri menetlustest tulenevate vastuoluliste otsuste ohu vältimiseks oleks soovitatav neid menetleda ning otsuseid teha üheskoos“.

6 Määruse artikli 68 lõige 2 oli sõnastatud järgmiselt:

„Et käesolev määrus asendab liikmesriikidevahelistes suhetes Brüsseli konventsiooni sätteid, loetakse kõik viited nimetatud konventsioonile viideteks käesolevale määrusele.“

Määrus nr 6/2002

7 Määruse nr 6/2002 põhjendused 6, 7, 22 ja 29–31 on sõnastatud järgmiselt:

„(6) [...] kavandatava meetme eesmärke, milleks on ühe disainilahenduse õiguse kaitse kõiki liikmesriike hõlmaval ühel territooriumil, ei suuda ühenduse disainilahenduse ja ühenduse disainilahenduste õiguskaitse asutuse loomise ulatuse ning mõju tõttu liikmesriigid ise saavutada [...]

(7) Tööstusdisainilahenduste tugevdatud kaitse ei soodusta üksnes üksikute autorite panust [liidu] üldtootlikkusse nimetatud valdkonnas, vaid ergutab ka uuenduslikkust ja uute toodete väljatöötamist ning investeerimist nende tootmisse.

[...]

(22) Need õigused tuleks kehtestada siseriiklike õigusaktidega. Seepärast on tarvis kõikides liikmesriikides ette näha teatavad ühtsed põhisanktsioonid. Need peaksid võimaldama rikkumise lõpetada olenemata jurisdiktsioonist, mille piires rakendamist taotletakse.

[...]

(29) On oluline, et ühenduse disainilahendusest tulenevaid õigusi oleks võimalik tõhusalt teostada kogu [liidu] territooriumil.

(30) Vaidluste lahendamise süsteem peaks võimaluse piires välistama meelepärase kohtualluvuse valimise; seepärast on tarvis ette näha ühesed rahvusvahelise kohtualluvuse normid.

(31) Käesolev määrus ei takista ühenduse disainilahendustena kaitstavate disainilahenduste suhtes kohaldamast liikmesriikide tööstusomandiseadusi või muid asjakohaseid õigusakte, näiteks akte, mis käsitlevad disainilahendusele registreerimisega saadud kaitset, registreerimata disainilahendusi, kaubamärke, patente ja kasulikke mudeleid, kõlvatut konkurentsi või tsiviilvastutust.“

8 Selle määruse artikli 1 lõige 3 sätestab:

„Ühenduse disainilahendus on ühtne. Selle mõju on ühetaoline kogu [liidus]. Seda saab registreerida, üle anda või loobuda, kehtetuks tunnistada või selle kasutamist keelustada üksnes kogu [liidus]. Nimetatud põhimõtte ja selle mõju on üldkohaldatavad, kui käesolevas määruses ei ole sätestatud teisiti.“

9 Määruse artikli 19 lõige 1 on sõnastatud järgmiselt:

„Ühenduse registreeritud disainilahendus annab selle omanikule ainuõiguse kasutada disainilahendust ning takistada kolmandat isikut seda loata kasutamast. Nimetatud kasutamiseks loetakse eelkõige sellise toote valmistamist, pakkumist, turustamist, importi, eksporti või kasutamist või nendel eesmärkidel sellise toote säilitamist, milles disainilahendus sisaldub või mille puhul seda on kasutatud.“

- 10 Määruse nr 6/2002 artikli 20 „Ühenduse disainilahendusest tulenevate õiguste piirangud“ lõikes 1 on sätestatud:

„Ühenduse disainilahendusest tulenevaid õigusi ei kohaldata järgmistel juhtudel:

- a) toimingud, mis on tehtud oma tarbeks ja millel ei ole kaubanduslikku eesmärki;
 - b) toimingud, mis on tehtud katselistel eesmärkidel;
 - c) osundamiseks või õppeotstarbeks reprodutseerimine, kui see on kooskõlas hea kaubandustavaga ega kahjusta disainilahenduse kasutamist ning kui on viidatud omanikule.“
- 11 Selle määruse artikli 79 lõikes 1 on sätestatud:

„Kui käesolevas määruses ei ole sätestatud teisiti, kohaldatakse ühenduse disainilahenduste ning ühenduse registreeritud disainilahenduse taotluste, samuti ühenduse disainilahenduse ja samasuguse kaitse all olevate siseriiklike disainilahenduste õigustega seotud kohtumenetlustele [Brüsseli konventsiooni].“

- 12 Nimetatud määruse artikli 79 lõike 3 kohaselt ei kohaldata selle määruse artiklis 81 osutatud hagide ja nõuete menetlemisel Brüsseli konventsiooni artikleid 2 ja 4, artikli 5 punkte 1 ja 3–5, artikli 16 punkti 4 ning artiklit 24. Artikli 79 lõikest 3 ilmneb veel, et nimetatud konventsiooni artikleid 17 ja 18 kohaldatakse määruse nr 6/2002 artikli 82 lõikes 4 ette nähtud piirangutega.

- 13 Selle määruse artikli 80 lõike 1 kohaselt:

„Liikmesriigid määravad oma territooriumil võimalikult väikese arvu siseriiklike esimese ja teise astme kohtuid (ühenduse disainilahenduste kohtud), kes täidavad neile käesoleva määrusega pandud ülesandeid.“

- 14 Määruse artikli 81 punktis a on sätestatud:

„Ühenduse disainilahenduste kohtute ainupädevusse kuuluvad:

- a) hagid seoses ühenduse disainilahenduste õiguste rikkumisega ja, kui need on siseriiklike õigusaktidega lubatud, hagid seoses õiguste rikkumise ohuga“.
- 15 Määruse nr 6/2002 artikkel 82 näeb ette:

„1. Kui käesoleva määruse sätetest ning artikli 79 kohaselt kohaldatavate [Brüsseli] konventsiooni sätetest ei tulene teisiti, alustatakse artiklis 81 osutatud hagide ja vastuhagide põhjal menetlust selle liikmesriigi kohtutes, kus on kostja alaline asukoht või, kui tema alaline asukoht ei ole liikmesriigis, selle liikmesriigi kohtus, kus on tema ettevõtte.

[...]

5. Artikli 81 punktides a ja d nimetatud hagide ja vastuhagide põhjal võib menetluse algatada ka selle liikmesriigi kohtutes, mille territooriumil on rikkumine toime pandud või kus on selle oht.“

- 16 Selle määruse artikkel 83 sätestab:

„1. Artikli 82 lõigete 1, 2, 3 või 4 kohaselt pädev ühenduse disainilahenduste kohus on pädev liikmesriigis toime pandud rikkumiste või rikkumiste ohu osas.

2. Artikli 82 lõike 5 kohaselt pädev ühenduse disainilahenduste kohus on pädev üksnes selles liikmesriigis toime pandud rikkumiste või rikkumiste ohu osas, kus nimetatud kohus asub.“

17 Nimetatud määruse artikli 88 lõiked 2 ja 3 näevad ette:

„2. Käesoleva määrusega reguleerimata küsimustes kohaldab ühenduse disainilahenduste kohus siseriiklikke, sealhulgas rahvusvahelise eraõiguse sätteid.

3. Kui käesolevas määruses ei ole sätestatud teisiti, kohaldab ühenduse disainilahenduste kohus samu menetlusnorme, mida kohaldataks kohtu asukohaliikmesriigi siseriikliku disainilahenduse õigustega seonduva sama liiki hagi puhul.“

18 Määruse nr 6/2002 artikkel 89 näeb ette:

„1. Kui ühenduse disainilahenduste kohus rikkumist või rikkumise ohtu käsitleva hagi menetluses leiab, et kostja on ühenduse disainilahendust rikkunud või loonud selle rikkumise ohu, võtab ta, kui seda ei takista mõjuvad põhjused, järgmisi meetmeid:

- a) kohustab kostjat lõpetama tegevuse, mis ühenduse disainilahenduse õigusi rikub või rikuks;
- b) määrab rikkuvate toodete konfiskeerimise;
- c) määrab [...] materjalide ja vahendite arestimise [...];
- d) määrab muid asjaolude kohaseid sanktsioone, mis on ette nähtud selle liikmesriigi õigusaktide, sealhulgas rahvusvahelise eraõiguse sätetega, kus rikkumine on toime pandud või seda on kavandatud.

2. Ühenduse disainilahenduste kohus võtab kooskõlas oma siseriiklike õigusaktidega meetmeid, mis on vajalikud lõikes 1 osutatud korralduste tagamiseks.“

Määrus nr 864/2007

19 Määruse nr 864/2007 põhjendustes 6, 7, 13, 14, 16 ja 19 on märgitud:

„(6) Selleks et muuta kohtuvaidluste tulemused prognoositavaks, parandada õiguskindlust ja kohtuotsuste vaba liikumist, loob siseturu nõuetekohane toimimine vajaduse selle järele, et liikmesriikide kollisiooninormid sisaldaksid samu pidemeid kohaldatava õiguse kindlaksmääramiseks, olenemata sellest, millises riigis on kohtule hagi esitatud.

(7) Käesoleva määruse reguleerimisala ja sätted peaksid olema kooskõlas [määrusega nr 44/2001] ning lepinguliste kohustuste suhtes kohaldatavat õigust reguleerivate õigusaktidega.

[...]

(13) Ühtsete normidega, mida kohaldatakse olenemata sellest, millisele õigusele nad viitavad, võib vältida [liidu] vaidluspoolte vahelise konkurentsi moonutamise ohtu.

(14) Õiguskindluse nõue ja üksikjuhtumite õiglase kohtlemise vajadus on õiguse valdkonna olulised osad. Käesoleva määrusega sätestatakse pidemed, mis on nimetatud eesmärkide saavutamiseks kõige kohasemad. Seetõttu nähakse käesolevas määruses ette nii üldnorm kui ka erinormid ja teatud sätetes nn vabastusklausel, mis võimaldab erandit nimetatud normidest, kui juhtumi

kõikidest asjaoludest ilmneb, et kahju õigusvastane tekitamine on ilmselgelt tihedamalt seotud mõne teise riigiga. See normide kogum loob seega kollisiooninormide paindliku raamistiku. Ühtlasi võimaldab see juhtumiga tegeleva kohtul käsitleda üksikjuhtumeid asjakohasel viisil.

[...]

- (16) Ühtsed normid peaksid suurendama kohtuotsuste prognoositavust ning tagama mõistliku tasakaalu väidetavalt vastutava isiku ja kahju kannatanud isiku huvide vahel. Seos riigiga, kus tekkis otsene kahju (*lex loci damni*), tasakaalustab väidetavalt vastutava isiku ja kahju kannatanud isiku huve ning kajastab samuti kaasaegset lähenemisviisi tsiviilvastutusele ja riskivastutuse süsteemide arendamisele.

[...]

- (19) Erinormid tuleks sätestada juhul, kui erilist laadi kahju õigusvastase tekitamise puhul ei ole üldnormiga võimalik saavutada erinevate huvide vahelist mõistlikku tasakaalu.“

20 Määruse artikli 4 lõike 1 kohaselt:

„Kui käesolevas määruses pole sätestatud teisiti, kohaldatakse kahju õigusvastasest tekitamisest tuleneva lepinguvälise võlasuhte suhtes selle riigi õigust, kus kahju tekib, olenemata sellest, millises riigis kahju põhjustanud sündmus aset leidis, ning olenemata sellest, millises riigis või millistes riikides ilmnevad nimetatud sündmuse kaudsed tagajärjed.“

21 Määruse artikli 8 lõiked 1 ja 2 näevad ette:

„1. Intellektuaalomandi õiguste rikkumisest tuleneva lepinguvälise võlasuhte suhtes kohaldatakse selle riigi õigust, mille jaoks kaitset taotletakse.

2. Ühenduse ühtse intellektuaalomandi õiguse rikkumisest tuleneva lepinguvälise võlasuhte suhtes kohaldatakse nendes küsimustes, mis ei ole reguleeritud asjakohase ühenduse õigusaktiga, selle riigi õigust, kus rikkumine toime pandi.“

22 Määruse artikli 15 punktide a, d ja g kohaselt:

„Vastavalt käesolevale määrusele lepinguväliste võlasuhete suhtes kohaldatava õigusega reguleeritakse eelkõige järgmiseid küsimusi:

- a) vastutuse alus ja ulatus, sealhulgas selliste isikute kindlaksmääramine, keda nende poolt toime pandud tegude eest võib vastutusele võtta;

[...]

- d) meetmed, mida kohus võib menetlusõiguse alusel antud volituste raames võtta kahju ennetamiseks, lõpetamiseks või hüvitamiseks;

[...]

- g) vastutus teise isiku tegude eest“.

Põhikohtuasi ja eelotsuse küsimused

- 23 Nintendo on rahvusvaheline äriühing, mis toodab ja turustab videomänge ja videomängukonsoole, sealhulgas videomängukonsooli Wii ning selle lisatarvikuid. Talle kuulub mitu registreeritud ühenduse disainilahendust, mis puudutavad niisuguseid Wii lisatarvikuid nagu Wii kaugjuhtimispult, Wii kaugjuhtimispuldi lisatarvik „Nunchuck“, mis võimaldab ühilduvaid mänge erinevalt juhtida, kaugjuhtimispuldi külge kinnitatav lisatarvik „Wii Motion Plus“ ning tasakaalulaud Balance Board, mis võimaldab mängijal mängu juhtida keharaskuse ülekandmisega.
- 24 BigBen Prantsusmaa toodab Wii videomängukonsooliga ühilduvaid kaugjuhtimispulte ja muid lisatarvikuid, ning müüb neid oma veebisaidi kaudu otse eeskätt Prantsusmaal, Belgias ja Luksemburgis elavatele tarbijatele ning ka oma tütarettevõtjale BigBen Saksamaa. Viimane müüb BigBen Prantsusmaa toodetud tooted eeskätt oma veebisaidi kaudu edasi tarbijatele Saksamaal ja Austrias.
- 25 Euroopa Kohtule esitatud toimikust ilmneb, et BigBen Saksamaal ei ole toodete oma laovaru. Nii edastab ta tarbijatelt saadud tellimused BigBen Prantsusmaale. Väidetavalt võltsitud tooted tarnitakse seega Prantsusmaalt. BigBen Saksamaa ja BigBen Prantsusmaa kasutavad ka Nintendole kuuluvatele kaitstud disainilahendustele vastavate toodete pilte teatavate muude enda turustatavate toodete seadusliku turustamise kontekstis, sealhulgas reklaamiks.
- 26 Nintendo leiab, et asjaolu, et BigBen Saksamaa ja BigBen Prantsusmaa turustavad teatavaid viimase poolt toodetud tooteid, rikub talle kuuluvatest registreeritud ühenduse disainilahendustest tulenevaid õigusi. Lisaks on ta arvamusel, et neil kahel äriühingul ei saa olla õigus kasutada oma äritegevuses toodete pilte, mis vastavad neile kaitstud disainilahendustele. Seetõttu esitas ta Landgericht Düsseldorfile (Düsseldorfi liidumaa esimese astme kohus, Saksamaa) hagid BigBen Saksamaa ja BigBen Prantsusmaa vastu, paludes tuvastada, et nad rikkusid tema õigusi, mis tulenevad nimetatud disainilahendustest.
- 27 Nimetatud kohus nõustus, et BigBen Saksamaa ja BigBen Prantsusmaa on rikkunud Nintendo registreeritud ühenduse disainilahendusi. See kohus jättis hagid siiski rahuldamata osas, mis puudutab nendele disainilahendustele vastavate toodete piltide kasutamist põhikohtuasja kostjate poolt. Nimetatud kohus otsustas seega, et BigBen Saksamaa peab lõpetama nimetatud disainilahenduste kasutamise liidu territooriumil ning rahaldas ilma territoriaalse piiranguta Nintendo lisanõuded, et talle esitataks põhikohtuasja kostjate käsutuses olevat erinevat teavet, arveid ja dokumente, tuvastataks nende kohustus maksta talle hüvitist, tehtaks korraldus kõnealused tooted hävitada ja tagasi võtta, avaldataks kohtuotsus ning hüvitataks Nintendo advokaadikulud (edaspidi „lisanõuded“).
- 28 Mis puudutab BigBen Prantsusmaad, siis tunnistas Landgericht Düsseldorf (Düsseldorfi liidumaa esimese astme kohus) oma rahvusvahelist pädevust tema suhtes ning otsustas, et BigBen Prantsusmaa peab lõpetama kõnealuste kaitstud disainilahenduste kasutamise liidu territooriumil. Lisanõuete osas piiras ta oma kohtuotsuse ulatust BigBen Prantsusmaa tegevusega, mis on seotud kõnealuste toodetega, mida ta tarnib BigBen Saksamaale, piiramata oma kohtuotsust territoriaalselt. Ta pidas kohaldatavaks rikkumise toimepaneku paiga õigust ja leidis, et käesoleval juhul on selleks Saksa, Austria ja Prantsuse õigus.
- 29 Nii Nintendo kui põhikohtuasja kostjad esitasid selle kohtuotsuse peale apellatsioonkaebuse Oberlandesgericht Düsseldorfile (Düsseldorfi liidumaa kõrgem kohus).
- 30 BigBen Prantsusmaa esitab oma apellatsioonkaebuse põhjenduseks väite, et Saksamaa kohtutel puudub pädevus teha tema suhtes kogu liidus kohaldatavaid korraldusi, ja leidis, et niisugused korraldused saavad olla kohaldatavad vaid riigi territooriumil. Nintendo omakorda vaidlustab nende korralduste piiramise vaid põhikohtuasja kostjate vahelisse tarneahelasse kuuluvate toodetega. Nintendo väidab lisaks, et põhikohtuasja kostjatel ei saa olla õigus kasutada oma majandustegevuse kontekstis ja

omaenda toodete turustamiseks tema registreeritud ühenduse disainilahendustele vastavate toodete pilte, samas kui põhikohtuasja kostjad väidavad, et niisugune kasutamine on kooskõlas määrusega nr 6/2002. Lisaks leiab Nintendo, et tema nõuetele BigBen Saksamaaga seoses tuleb kohaldada Saksa õigust ning nõuetele BigBen Prantsusmaaga seoses tuleb kohaldada Prantsuse õigust, vastupidi sellele, mida on otsustanud Landgericht Düsseldorf (Düsseldorfi liidumaa esimese astme kohus).

- 31 Nintendo palub seega eelotsusetaotluse esitanud kohtul kohustada põhikohtuasja kostjaid hoiduma kõnealuste toodete tootmisest, impordist, ekspordist, kasutamisest või nendel eesmärkidel olemisest liidu territooriumil ja/või nende toodete kujutamisest või suisa Nintendo ühenduse disainilahendustele vastavate nimetatud toodete piltide kasutamisest kogu liidu territooriumil. Nintendo nõue nende toodete, mis tema sõnul rikuvad talle kuuluvaid ühenduse registreeritud disainilahendusi, tootmise lõpetamise kohta puudutab vaid BigBen Prantsusmaad.
- 32 Nintendo palub lisaks, et tema lisanõuded rahuldataks.
- 33 Neil asjaoludel täpsustab eelotsusetaotluse esitanud kohus esiteks, et tema rahvusvaheline pädevus seoses BigBen Prantsusmaad puudutavate nõuetega tuleneb määruse nr 6/2002 artikli 79 lõikest 1, koostoimes määruse nr 44/2001 artikli 6 punktiga 1, kuna Nintendo nõuded BigBen Saksamaa ja BigBen Prantsusmaa suhtes on seotud väidetavalt võltsitud toodete tarnimisahela tõttu põhikohtuasja kahe kostja vahel. Nii Nintendo kui ka BigBen Prantsusmaa poolt talle esitatud argumente arvesse võttes kahtleb see kohus siiski selles, kas BigBen Prantsusmaa suhtes tehtud Landgericht Düsseldorf (Düsseldorfi liidumaa esimese astme kohus) kohtuotsuse ulatus on Nintendo nõudeid puudutavas osas kooskõlas määruste nr 44/2001 ja nr 6/2002 sätetega.
- 34 Teiseks täpsustab eelotsusetaotluse esitanud kohus, et küsimust, kas ja millistel tingimustel võib kolmas isik seaduslikult kasutada ühenduse disainilahendusele vastava toote pilti selleks, et reklaamida tooteid, mida ta turustab ja mille puhul on tegemist sellisele registreeritud disainilahendusele vastavate toodete lisatarvikutega, ei ole varem veel tõstatatud. Seega on vaja tõlgendada mõistet „osundamine“ määruse nr 6/2002 artikli 20 lõike 1 punkti c tähenduses.
- 35 Kolmandaks kahtleb see kohus selles, millist õigust kohaldada Nintendo lisanõuetele nii põhikohtuasja esimese kui ka teise kostja osas, ning soovib selles kontekstis teada eeskätt seda, milline ulatus on määruse nr 864/2007 artikli 8 lõikel 2.
- 36 Neil asjaoludel otsustas Oberlandesgericht Düsseldorf (Düsseldorfi liidumaa kõrgem kohus) menetluse peatada ja esitada Euroopa Kohtule järgmised eelotsuse küsimused, mis on kohtuasjades C-24/16 ja C-25/16 identselt sõnastatud:

„1. Kas ühenduse disainilahendusest tulenevaid nõudeid puudutavas menetluses võib liikmesriigi kohus, kelle pädevus kostja suhtes tuleneb üksnes [määruse nr 6/2002] artikli 79 lõikest 1 koosmõjus [määruse nr 44/2001] artikli 6 punktiga 1, tuginedes sellele, et kostja, kelle asukoht on teises liikmesriigis, on tarninud teisele kostjale, kelle asukoht on asjaomases liikmesriigis, tooteid, millega võidakse rikkuda intellektuaalomandi õigusi, teha esimesena nimetatud kostja suhtes korraldusi, mis on kohaldatavad liidus tervikuna ja lähevad kohtualluvuse aluseks olevatest tarnesuhetest kaugemale?

2. Kas [määrust nr 6/2002], eelkõige selle artikli 20 lõike 1 punkti c tuleb tõlgendada nii, et kolmas isik võib ühenduse disainilahendust kujutada kaubanduslikul eesmärgil, kui ta soovib turustada õiguste omaniku toodetavate – ühenduse disainilahendusele vastavate – toodete juurde kuuluvaid lisatarvikuid? Kui vastus on jaatav, siis millistest kriteeriumidest tuleb seejuures lähtuda?

3. Kuidas tuleb määrata koht, „kus rikkumine toime pandi“, [määruse nr 864/2007] artikli 8 lõike 2 tähenduses juhtudel, mil rikkumise toimepanija:
- a) pakub tooteid, millega rikutakse ühenduse disainilahendusest tulenevaid õigusi, veebisaidil ja see veebisait on suunatud ka muudele liikmesriikidele kui see liikmesriik, kus on rikkumise toimepanija asukoht;
 - b) laseb tooteid, millega rikutakse ühenduse disainilahendusest tulenevaid õigusi, tarnida mõnda teise liikmesriiki kui see liikmesriik, kus on tema asukoht?

Kas nimetatud määruse artikli 15 punkte a ja g tuleb tõlgendada nii, et sel viisil kindlaks määratud õigus on kohaldatav ka kaasosaliste tegevuse suhtes?“

- 37 Euroopa Kohtu presidendi 1. veebruari 2016. aasta otsusega liideti kohtuasjad C-24/16 ja C-25/16 kirjaliku ja suulise menetluse ning kohtuotsuse huvides.

Eelotsuse küsimuste analüüs

Esimene küsimus

- 38 Oma esimese küsimusega, soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt teada, kas määrust nr 6/2002, koostoimes määruse nr 44/2001 artikli 6 punktiga 1, tuleb tõlgendada nii, et juhul, kui õiguste rikkumist käsitlevat hagi menetleva ühenduse disainilahenduste kohtu rahvusvaheline pädevus tuleneb esimese kostja osas määruse nr 6/2002 artikli 82 lõikest 1 ning teises liikmesriigis asuva teise kostja osas selle artikli 6 punktist 1, koostoimes määruse nr 6/2002 artikli 79 lõikega 1, kuna see teine kostja toodab ja tarnib esimesele kostjale tooteid, mida viimane turustab, võib see kohus hageja nõudmisel teha teise kostja suhtes seoses määruse nr 6/2002 artikli 89 lõike 1 ja artikli 88 lõike 2 alla kuuluvate meetmetega korraldusi, mis hõlmavad ka teise kostja tegevust, mis ei ole seotud eelnimetatud tarneahelaga, ning mis on kohaldatavad kogu liidu territooriumil.
- 39 Selles osas tuleb märkida, et kuivõrd vastavalt määruse nr 6/2002 artiklile 82 – kui nimetatud määruse sätetest ja kohaldatavatest Brüsseli konventsiooni sätetest ei tulene teisiti – tuleb viidet sellele konventsioonile mõista määruse nr 44/2001 artikli 68 lõike 2 kohaselt nii, et viidatakse sellele määrusele, siis määruse nr 6/2002 artikli 80 lõikes 1 ette nähtud ühenduse disainilahenduste kohtute pädevus lahendada selle määruse artiklis 81 viidatud hagsid ja nõudeid tuleneb normidest, mis on sätestatud otse selles määruses (vt selle kohta kohtuotsus, 13.7.2017, Bayerische Motoren Werke, C-433/16, EU:C:2017:550, punkt 39).
- 40 Selle artikli 82 lõige 1 sätestab, et nende hagide ja nõuete puhul on peamiselt rahvusvaheliselt pädev selle liikmesriigi kohus, kus on kostja alaline asukoht, või kui tema alaline asukoht ei ole liikmesriigis, selle liikmesriigi kohus, kus on tema ettevõtte.
- 41 Mis puudutab artikli 82 lõiget 5, siis annab see muu hulgas alternatiivse pädevuse selle liikmesriigi disainilahenduste kohtutele, kelle territooriumil on nimetatud rikkumine toimunud või kus on rikkumise oht.
- 42 Need pädevuseeskirjad on *lex specialis* võrreldes määruse nr 44/2001 eeskirjadega (kohtuotsus, 13.7.2017, Bayerische Motoren Werke, C-433/16, EU:C:2017:550, punkt 39).
- 43 Määruse nr 6/2002 artikli 79 lõike 1 kohaselt, kui selles määruses ei ole sätestatud teisiti, kohaldatakse ühenduse disainilahendustega seotud kohtumenetlustele määruse nr 44/2001 sätteid. Sellega seoses on artikli 79 lõikes 3 loetletud määruse nr 44/2001 need sätted, mida ei kohaldata määruse nr 6/2002 artiklis 81 osutatud hagide ja nõuete menetlemisel.

- 44 Määruse nr 44/2001 artikli 6 punkti 1 nende artikli 79 lõikes 3 nimetatud sätete hulgas ei esine. Lisaks ei sisalda *lex specialis*, mille moodustavad määruses nr 6/2002 sätestatud eeskirjad, mida on meelde tuletatud ka käesoleva kohtuotsuse punktides 40 ja 41, täiendavaid täpsustusi nimetatud artikli 6 punkti 1 kohaldamistingimuste kohta. Ühenduse disainilahenduste kohus – nagu põhikohtuasjades eelotsusetaotluse esitanud kohus – võib seetõttu selle sätte alusel ja juhul, kui seal ette nähtud tingimused on täidetud, olla pädev arutama hagi, mis on esitatud kostja vastu, kelle alaline asukoht ei ole selle kohtu asukohaliikmesriigis.
- 45 Määruse nr 44/2001 artikli 6 punkti 1 kohaldamiseks tuleb kontrollida, kas sama hageja poolt erinevate kostjate vastu esitatud erinevad hagid on selliselt seotud, et on olemas huvi nende kohta otsused teha koos, et vältida eri menetlustest tuleneda võivaid vastuolulisi lahendeid. Et lahendeid saaks pidada vastuoluliseks, ei piisa erinevustest vaidluste lahenduses, vaid erinevus peab paigutuma ka samasse faktilisse ja õiguslikku olukorda (kohtuotsus, 21.5.2015, CDC Hydrogen Peroxide, C-352/13, EU:C:2015:335, punkt 20 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 46 Viimati nimetatu osas ilmneb küll Euroopa Kohtu patendivaldkonna praktikast, et kui paljude erinevate liikmesriikide kohtutesse on esitatud hagi neis riikides asukohta omavate kostjate vastu vastavas riigis välja antud Euroopa patendi rikkumise küsimuses, mis on väidetavalt toime pandud nende territooriumil, ei paigutu kõnealuste kohtute lahendite vahelised võimalikud erinevused samasse õiguslikku olukorda, kuna iga üksikut Euroopa patendi rikkumist käsitlevat hagi tuleb analüüsida riigisisese õiguse alusel, mis kehtib igas üksikus riigis, mille suhtes patent on välja antud. Seega ei saa võimalikke erinevaid lahendeid pidada vastuoluliseks (kohtuotsus, 13.7.2006, Roche Nederland jt, C-539/03, EU:C:2006:458, punktid 30–32).
- 47 Euroopa Kohtus toimunud menetluse käigus on põhikohtuasja kostjad sellele kohtupraktikale viidates väitnud muu hulgas, et teatavad põhikohtuasja hageja esitatud nõuded – et kostjad esitaksid teavet, arveid ja dokumente, et tuvastataks kohustus maksta hüvitist, et kõnealused tooted hävitataks ja võetaks tagasi, hüvitataks advokaadikulud ja avaldataks kohtuotsus – sõltuvad sellest, kuidas pädev kohus kohaldab riigisiseseid õigusnorme, ega saa seetõttu paigutada samasse õiguslikku olukorda. Nimelt – nagu ka kohtujurist oma ettepaneku punktides 45–52 on tõdenud – on niisuguste nõuetele kohaldatav kas määruse nr 6/2002 artikli 89 lõike 1 punkt d või selle artikli 88 lõige 2, kusjuures mõlemad sätted viitavad edasi riigisisesele õigusele. Sellest järeldub, et neid nõudeid ei reguleeri autonoomselt mitte määrus nr 6/2002, vaid need kuuluvad kohaldatava riigisisese õiguse alla (vt selle kohta kohtuotsus, 13.2.2014, H. Gautzsch Großhandel, C-479/12, EU:C:2014:75, punktid 52–54).
- 48 Siiski leiab eelotsusetaotluse esitanud kohus, et sama õigusliku olukorra tingimus on põhikohtuasjades täidetud, kuna nõuded, mis Nintendo talle kahe põhikohtuasja kostja vastu esitas, paigutuvad tõepoolest samasse õiguslikku olukorda, eelkõige seetõttu, et ühenduse disainilahendustest tulenevad õigused on ühtsed, ja võttes arvesse ka intellektuaalomandi õiguste jõustamise vahendite osalist ühtlustamist, mis toimus Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. aprilli 2004. aasta direktiiviga 2004/48/EÜ intellektuaalomandi õiguste jõustamise kohta (ELT 2004, L 157, lk 45; ELT eriväljaanne 17/02, lk 32).
- 49 Selles osas tuleb märkida, et määruse nr 6/2002 artiklis 19 ette nähtud disainilahenduse omanikule kuuluva ühenduse disainilahenduse kasutamise ja kolmandal isikul selle igasuguse ilma tema loata kasutamise takistamise ainuõigus on see, mida kõnealune omanik soovib kaitsta, esitades õiguste rikkumist käsitleva hagi. Kuna selle õiguse mõju on ühetaoline kogu liidu territooriumil, siis asjaolu, et teatavad korraldused, mida pädev kohus võib teha selle õiguse jõustamise tagamiseks, sõltuvad riigisisestest õigusnormidest, on määruse nr 44/2001 artikli 6 punkti 1 kohaldamisel sama õigusliku olukorra esinemise seisukohast tähtsusetu.

- 50 Mis puudutab sama faktilise olukorraga seotud tingimust, siis ilmneb eelotsusetaotlusest, et eelotsusetaotluse esitanud kohus lähtub eeldusest, et asjaolu, et väidetavalt võltsitud toodete tarneid teostati esiteks BigBen Prantsusmaa poolt BigBen Saksamaale ning seejärel viimase poolt selle klientidele, võimaldab järeldada, et see tingimus on täidetud. Siiski jääb eelotsusetaotluse esitanud kohtule selgusetuks, kas korraldused, mille tegemist põhikohtuasja hageja taotleb, tohivad käsitleda üksnes neid tarneid, millel tugineb selle kohtu pädevus, või võivad need käsitleda ka muid tarneid nagu need, mida BigBen Prantsusmaa üksi teostas.
- 51 Võttes arvesse põhikohtuasja asjaolusid, kus üks põhikohtuasja kostjatest on emaettevõtja ja teine tema tütarettevõtja, kellele mõlemale põhikohtuasja hageja heidab ette sarnaseid, kui mitte identseid rikkumisi, mis kahjustavad samu kaitstud disainilahendusi ning on seotud identsete, väidetavalt võltsitud toodetega, mille on tootnud emaettevõtja, kes turustab neid enda nimel teatavates liikmesriikides ja müüb ka oma tütarettevõtjale, et viimane neid turustaks teistes liikmesriikides, tasub aga meelde tuletada, et Euroopa Kohus on juba otsustanud, et juhul, kui kostjateks oleval äriühingul, kes kuuluvad samasse kontserni, on toimunud samal või sarnasel viisil, lähtudes ühisest poliitikast, mille on välja töötanud vaid üks neist, on tegemist sama faktilise olukorraga (vt eelkõige kohtuotsus, 13.7.2006, Roche Nederland jt, C-539/03, EU:C:2006:458, punkt 34).
- 52 Võttes arvesse määruse nr 44/2001 artikli 6 punktiga 1 taotletud eesmärki, milleks on muu hulgas vältida vastuoluliste lahendite ohtu, peab sama faktiline olukord niisugustel asjaoludel – kui need esinevad, mille tuvastamine on eelotsusetaotluse esitanud kohtu ülesanne – ja vastava taotluse esitamisel hõlmama seega kõiki erinevate kostjate toiminguid, sealhulgas emaettevõtja poolt enda nimel tehtud tarned, mitte aga piirduma nende toimingute teatavate aspektide või elementidega.
- 53 Mis puudutab põhikohtuasja hageja poolt mõlema kostja suhtes taotletud sanktsioonide ja muude meetmetega seotud korralduste territoriaalset ulatust, siis tuleb märkida, et Euroopa Kohus on juba otsustanud, et ühenduse kaubamärgist tulenevaid õigusi rikkuva või rikkuda võiva tegevuse jätkamise keelu territoriaalse kohaldamisala nõukogu 20. detsembri 1993. aasta määruse (EÜ) nr 40/94 ühenduse kaubamärgi kohta (EÜT 1994, L 11, lk 1; ELT eriväljaanne 17/01, lk 146), mida on muudetud nõukogu 22. detsembri 1994. aasta määrusega (EÜ) nr 3288/94 (EÜT 1994, L 349, lk 83; ELT eriväljaanne 17/01, lk 185), (edaspidi „määrus nr 40/94“), artikli 98 lõike 1 tähenduses määrab ära nii keelu seadnud ühenduse kaubamärkide kohtu territoriaalne pädevus kui ka ühenduse kaubamärgi omaniku selle ainuõiguse territoriaalne ulatus, mida rikutakse või võidakse rikkuda, nii nagu see ulatus tuleneb määrusest nr 40/94 (kohtuotsus, 12.4.2011, DHL Express France, C-235/09, EU:C:2011:238, punkt 33).
- 54 Selle lahenduse saab otse üle kanda ühenduse disainilahendusi rikkuva või rikkuda võiva tegevuse jätkamise keelu territoriaalse ulatuse analüüsile, mida autonoomselt reguleerib määruse nr 6/2002 artikli 89 lõike 1 punkt a, arvestades sarnasust määruste nr 40/94 ja nr 6/2002 sätetes, mis reguleerivad vastavalt ühenduse kaubamärkidest ja disainilahendustest tulenevate õiguste kohtulikku kaitset.
- 55 Samuti ei saa nõustuda erineva lähenemisviisiga ühenduse disainilahenduste kohtu tehtud korralduste territoriaalse ulatuse kindlaksmääramisel taotluste osas, mis käsitlevad muid sanktsioone ja meetmeid nagu neid, mida põhikohtuasjas taotleb Nintendo, mis ei ole autonoomselt reguleeritud määrusega nr 6/2002.
- 56 Selles osas tuleb meelde tuletada, et määrus nr 6/2002 järgib eesmärki – nagu on märgitud selle põhjenduses 29 – kaitsta tõhusalt ühenduse disainilahendusest tulenevate õiguste teostamist kogu liidu territooriumil. See eesmärk on kõige olulisem, võttes arvesse niisuguste disainilahenduste ühtsust, nagu ilmneb selle määruse artikli 1 lõikest 3, ja asjaolu, et nende mõju on ühetaoline kogu liidus. Määrusega nr 6/2002 kehtestatud õiguste kaitse süsteemis on see eesmärk saavutatud esiteks nimetatud määruses autonoomselt ette nähtud teatavate ühtsete põhisanktsioonidega ja teiseks muude sanktsioonide ja meetmetega, mille kehtestab liikmesriigi seadusandja.

- 57 Nimelt, kuigi selle määruse põhjenduses 22 on selgelt tunnistatud, kui tähtsad on ühtsed põhisanktsioonid, mille eesmärk on rikkumine lõpetada olenemata kohtust, mille poole on pöördunud, tunnistatakse siiski samas põhjenduses, koostoimes sama määruse põhjendusega 29, et riigisiseste õigusaktidega kehtestatud meetmed aitavad samal moel kaasa selle eesmärgi saavutamisele.
- 58 Seega tuleb kontrollida, milline territoriaalne ulatus on korraldustel, mis puudutavad niisuguseid sanktsioone ja muid meetmeid nagu need, mida taotleb Nintendo põhikohtuasjades, võttes arvesse käesoleva kohtuotsuse punktis 53 meelde tuletatud kriteeriume.
- 59 Esiteks, mis puudutab ühenduse disainilahenduse omanikule määrusega nr 6/2002 antud õiguste territoriaalset ulatust, siis üldjuhul kehtivad need kogu liidu territooriumil, kus disainilahendustele on antud ühtne kaitse ja kus need kehtivad (vt analoogia alusel kohtuotsus, 12.4.2011, DHL Express France, C-235/09, EU:C:2011:238, punkt 39).
- 60 Nimelt on selle määruse artikli 1 lõike 3 kohaselt ühenduse disainilahendus ühtne ja selle mõju on ühetaoline kogu liidus. Selle sätte kohaselt saab seda registreerida, üle anda, sellest saab loobuda, seda saab kehtetuks tunnistada või selle kasutamist keelata üksnes kogu liidus, kuna see põhimõte on kohaldatav, kui selles määruses ei ole sätestatud teisiti.
- 61 Teiseks, mis puudutab pädevuse territoriaalset ulatust niisuguse ühenduse disainilahenduste kohtu puhul, nagu käsitletakse põhikohtuasjas, kes lahendab õiguste rikkumist käsitlevat hagi määruse nr 6/2002 artikli 81 punkti a tähenduses ja kelle pädevus ühe kostja suhtes tuleneb määruse nr 6/2002 artikli 82 lõikest 1 ning kuhu määruse nr 44/2001 artikli 6 punkti 1, koostoimes määruse nr 6/2002 artikli 79 lõikega 1, alusel on õiguspäraselt kaevatud teise kostja peale, kelle alaline asukoht ei ole selle kohtu liikmesriigis, siis tuleb märkida, et määruse nr 6/2002 artikkel 83 reguleerib autonoomselt ühenduse disainilahenduste kohtute pädevuse ulatust rikkumise küsimuses ja täpsustab oma lõikes 1, et selle määruse artikli 82 lõigete 1, 2, 3 või 4 kohaselt pädev kohus on pädev liikmesriigis toime pandud rikkumise või rikkumise ohu osas.
- 62 Artikli 83 lõige 2 näeb aga ette, et selle määruse artikli 82 lõike 5 kohaselt pädev ühenduse disainilahenduste kohus on pädev üksnes selle liikmesriigi territooriumil toime pandud rikkumiste või rikkumiste ohu osas, kus nimetatud kohus asub.
- 63 Määrus nr 6/2002 ei täpsusta sõnaselgelt, milline peaks olema ühenduse disainilahenduste kohtu territoriaalne pädevus niisuguses olukorras, nagu on kirjeldatud käesoleva kohtuotsuse punktis 61. Siiski ei ilmne ei määruse nr 44/2001 artikli 6 punkti 1 sõnastusest ega ka sellega seotud Euroopa Kohtu praktikast, et nende kohtute, kelle poole on artikli 6 punkti 1 alusel õiguspäraselt pöördunud, territoriaalset pädevust piiratakse seejärel kostja suhtes, kelle alaline asukoht ei ole kohtu asukohaliikmesriigis.
- 64 Järelikult tuleb sedastada, et sellise ühenduse disainilahenduste kohtu, kes lahendab õiguste rikkumist käsitlevat hagi määruse nr 6/2002 artikli 81 punkti a tähenduses niisugustel asjaoludel, nagu on kirjeldatud käesoleva kohtuotsuse punktis 61, territoriaalne pädevus hõlmab kogu liidu territooriumi ka selle kostja osas, kelle alaline asukoht ei ole kohtu asukohaliikmesriigis.
- 65 Niisugune tõlgendus on kooskõlas määruse nr 6/2002 ülesehituse ja eesmärkidega. Ühelt poolt on ühenduse disainilahenduste kohtu pädevus selle määruse artikli 83 kohaselt – nagu on meenutatud käesoleva kohtuotsuse punktides 61 ja 62 – piiratud selle liikmesriigi territooriumil toime pandud rikkumiste või rikkumiste ohu osas, kus nimetatud kohus asub, üksnes juhul, kui niisuguse kohtu pädevus tuleneb nimetatud määruse artikli 82 lõikest 5.
- 66 Teiselt poolt saab niisuguse tõlgenduse läbi tagada määrusega nr 6/2002 seatud eesmärgi kaitsta tõhusalt registreeritud ühenduse disainilahendusi kogu liidu territooriumil (vt selle kohta kohtuotsus, 16.2.2012, Celaya Empananza y Galdos International, C-488/10, EU:C:2012:88, punkt 44).

67 Eeltoodu põhjal tuleb esimesele küsimusele vastata, et määrust nr 6/2002, koostoimes määruse nr 44/2001 artikli 6 punktiga 1, tuleb tõlgendada nii, et niisugusel juhul, nagu käsitletakse põhikohtuasjas, kus õiguste rikkumist käsitlevat hagi menetleva ühenduse disainilahenduste kohtu rahvusvaheline pädevus tuleneb esimese kostja osas määruse nr 6/2002 artikli 82 lõikest 1 ning teises liikmesriigis asuva teise kostja osas selle artikli 6 punktist 1, koostoimes määruse nr 6/2002 artikli 79 lõikega 1, kuna see teine kostja toodab ja tarnib esimesele kostjale tooteid, mida viimane turustab, võib see kohus hageja nõudmisel teha teise kostja suhtes seoses määruse nr 6/2002 artikli 89 lõike 1 ja artikli 88 lõike 2 alla kuuluvate meetmetega korraldusi, mis hõlmavad ka teise kostja tegevust, mis ei ole seotud eelnimetatud tarneahelaga, ning mis on kohaldatavad kogu liidu territooriumil.

Teine küsimus

68 Oma teise küsimusega soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt teada, kas määruse nr 6/2002 artikli 20 lõike 1 punkti c tuleb tõlgendada nii, et kolmas isik, kes ilma ühenduse disainilahendusest tulenevate õiguste omaniku loata kasutab – sealhulgas oma veebisaidi vahendusel – niisuguste disainilahendustele vastavate toodete pilte, kui ta pakub seaduslikult müügiks tooteid, mis on mõeldud neist disainilahendustest tulenevate õiguste omaniku konkreetsete toodete lisatarvikutena kasutamiseks, eesmärgiga selgitada või näidata selliselt müüdavate toodete ja nimetatud õiguste omaniku konkreetsete toodete koos kasutamist, reprodutseerib „osundamiseks“ nimetatud artikli 20 lõike 1 punkti c tähenduses, ja kui vastus on jaatav, siis millistel tingimustel on selline reprodutseerimine lubatud.

69 Selles osas tuleb kõigepealt märkida, et määruse nr 6/2002 artikli 20 lõike 1 punktis c sätestatud piirangut ühenduse disainilahendusest tulenevatele õigustele kohaldatakse siis, kui kolmandate isikute poolt niisuguste kaitstud disainilahenduste kasutamine osundamiseks kujutab endast nende „reprodutseerimist“. Selleks võib olla ühenduse disainilahendusele vastava toote kahemõõtmeline kujutis.

70 Järgmiseks tuleb kontrollida, kas niisugune reprodutseerimine on tehtud „osundamise“ eesmärgil. Selles osas ei viita määruse nr 6/2002 artikli 20 lõike 1 punkt c mõiste „osundamine“ puhul kuidagi liikmesriikide õigusele. Nii liidu õiguse ühetaolise kohaldamise kui ka võrdsuse põhimõttega seonduvatest nõuetest tuleneb, et sellise liidu õigusnormi mõisteid, mis ei viita sõnaselgelt liikmesriikide õigusele õigusnormi tähenduse ja ulatuse kindlaksmääramiseks, tuleb tavaliselt kogu liidus tõlgendada autonoomselt ja ühetaoliselt ning sellise tõlgenduse andmisel tuleb arvesse võtta mitte ainult normi sõnastust, vaid ka konteksti ja selle õigusakti eesmärgi, millesse norm kuulub (vt eelkõige kohtuotsused, 3.9.2014, Deckmyn ja Vrijheidsfonds, C-201/13, EU:C:2014:2132, punkt 14, ja 10.12.2015, Lazar, C-350/14, EU:C:2015:802, punkt 21).

71 Mis puudutab määruse nr 6/2002 artikli 20 lõike 1 punktis c kasutatud sõnastust, siis toob selle sätte erinevate keeleversioonide võrdlev analüüs esile neis peituvad erinevused, kuna mõnes versioonis – eeskätt prantsuse ja hollandi keeles – kasutatakse väljendit „illustratsioon“, samas kui teised versioonid kasutavad mõistet „osundamine“, nagu ka kohtujurist oma ettepaneku punktis 74 märkis.

72 Väljakujunenud kohtupraktika kohaselt ei saa aga pidada ülekaalukaks liidu õigusakti ühe või mitme keeleversiooni puhtgrammatilist tõlgendust, jättes ülejäänud keeleversioonid kõrvale, kuna liidu õigusnormide ühetaoline kohaldamine nõuab, et nende tõlgendamisel lähtutakse eeskätt kõigis keeltes koostatud versioonidest. Kui liidu õigusakti keeleversioonides on erinevusi, tuleb asjasse puutuvat sätet tõlgendada lähtuvalt selle õigusakti üldisest ülesehitusest ja eesmärgist, milles see säte sisaldub (vt eelkõige kohtuotsused, 4.9.2014, Vnuk, C-162/13, EU:C:2014:2146, punkt 46 ja seal viidatud kohtupraktika, ning 26.4.2017, Popescu, C-632/15, EU:C:2017:303, punkt 35).

73 Mis puudutab määruse nr 6/2002 eesmärki, siis tuleb märkida, et põhjenduste 6 ja 7 kohaselt on selleks disainilahenduste kaitse kõiki liikmesriike hõlmaval ühel territooriumil, tööstusdisainilahenduste tugevdatud kaitse, mis ergutab muu hulgas ka uuenduslikkust ja uute toodete väljatöötamist ning

investeerimist nende tootmisse. Lisaks on Euroopa Kohus juba täpsustanud, et selle määruse eesmärk on tagada ühenduse disainilahenduste tõhus kaitse (vt selle kohta kohtuotsus, 16.2.2012, Celaya Emparanza y Galdos International, C-488/10, EU:C:2012:88, punkt 44).

- 74 Seega tuleb nimetatud määruse alusel niisuguste disainilahenduste omanikule kuuluvaid õigusi piiravaid sätteid – näiteks selle määruse artikli 20 lõike 1 punkti c – tõlgendada kitsalt, ilma et niisugune tõlgendus saaks siiski kahjustada selliselt kehtestatud piirangu kasulikkude mõju ja selle eesmärki (vt analoogia alusel kohtuotsus, 1.12.2011, Painer, C-145/10, EU:C:2011:798, punktid 109 ja 133).
- 75 Selles osas tuleb märkida, et määruse nr 6/2002 artikli 20 lõike 1 punkt a näeb ette ühenduse disainilahendustest tulenevate õiguste piiramise toimingute kasuks, mis on tehtud oma tarbeks ja millel ei ole kaubanduslikku eesmärki. Kuna artikli 20 lõike 1 punktis c ette nähtud ühenduse disainilahendusest tulenevate õiguste piirang erineb selle lõike punktis a sätestatust, siis tuleb järeldada, et seal viidatud reprodutseerimine peab toimuma äritegevuse kontekstis.
- 76 Mis puudutab mõiste „osundamine“ ulatust määruse nr 6/2002 artikli 20 lõike 1 punkti c tähenduses, siis tuleb ühelt poolt märkida, et selle sätte eesmärk on piirata ühenduse disainilahendusest tulenevaid õigusi reprodutseerimise kasuks, mille alusel esitab selgitusi või kommenteerib isik, kes soovib sellele piirangule tugineda. Teiselt poolt, võttes arvesse määruse nr 6/2002 eesmärki, mida on nimetatud käesoleva kohtuotsuse punktis 73, võib see, kui sellisel ettevõtjal, kes töötab välja uusi tooteid, mis on mõeldud selliste olemasolevate toodetega koos kasutamiseks, mis vastavad ühenduse disainilahendusele, mille omanik on teine ettevõtja, takistatakse kasutada nende olemasolevate toodete pilte omaenda toodete seadusliku müügi käigus, et selgitada või näidata nende kahe tootekategooria koos kasutamist, pärssida uuenduslikkust, ja seda olukorda soovitakse nimetatud määrusega vältida, nagu ka kohtujurist oma ettepaneku punktis 75 märgib.
- 77 Seega, kolmas isik, kes seaduslikult turustab tooteid, mis on mõeldud kasutamiseks koos konkreetsete toodetega, mis vastavad ühenduse disainilahendustele, ja kes reprodutseerib viimaseid selleks, et selgitada või näidata turustatud toodete ja kaitstud disainilahendusele vastava toote koos kasutamist, reprodutseerib „osundamiseks“ määruse nr 6/2002 artikli 20 lõike 1 punkti c tähenduses.
- 78 Mis puudutab eelotsusetaotluse esitanud kohtu küsimusi seoses sellele piirangule tuginemise võimaluse tingimustega, siis tuleb meelde tuletada, et määruse nr 6/2002 artikli 20 lõike 1 punktist c ilmneb, et nimetatud piirangu kohaldamiseks peavad olema täidetud kolm kumulatiivset tingimust, ehk reprodutseerimine peab olema kooskõlas hea kaubandustavaga ega tohi alusetult kahjustada disainilahenduse tavalist kasutamist ning viidata tuleb omanikule.
- 79 Mis kõigepealt puudutab tingimust, et osundamise eesmärgil reprodutseerimine peab olema kooskõlas hea kaubandustavaga, siis on Euroopa Kohus juba tõlgendanud mõistet „aus tööstus- ja kaubandustava“ eeskätt nõukogu 21. detsembri 1988. aasta esimese direktiivi 89/104/EMÜ kaubamärke käsitlevate liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta (EÜT 1989, L 40, lk 1; ELT eriväljaanne 17/01, lk 92) artikli 6 lõike 1 punkti c tähenduses nii, et see väljendab kohustust tegutseda kaubamärgi omaniku õiguspäraste huvide suhtes lojaalselt (kohtuotsus, 17.3.2005, Gillette Company ja Gillette Group Finland, C-228/03, EU:C:2005:177, punkt 41 ja seal viidatud kohtupraktika). Seda kohtupraktikat tuleb kohaldada *mutatis mutandis* mõiste „hea kaubandustava“ tõlgendamiseks määruse nr 6/2002 artikli 20 lõike 1 punkti c tähenduses.
- 80 Seega ei ole kaitstud disainilahenduste osundamiseks või õppeotstarbeks reprodutseerimine kooskõlas hea kaubandustavaga nimetatud sätte tähenduses siis, kui selle alusel võib tekkida mulje, et kolmanda isiku ja nimetatud disainilahendustest tulenevate õiguste omaniku vahel on ärisuhe või kui kolmas isik, kes kaitstud disainilahendustele vastavate toodetega koos kasutatavaid tooteid müües soovib tugineda selles sättes ette nähtud piirangule, rikub määruse nr 6/2002 artikliga 19 kaitstud disainilahendusest

selle omanikule tulenevaid õigusi, või ka siis, kui see kolmas isik kasutab ära nimetatud omaniku mainet (vt analoogia alusel kohtuotsus, 17.3.2005, Gillette Company ja Gillette Group Finland, C-228/03, EU:C:2005:177, punktid 42, 43, 45, 47 ja 48).

- 81 Liikmesriigi kohtute ülesanne on kontrollida, kas tingimus, et osundamiseks reprodutseerimine peab olema kooskõlas hea kaubandustavaga, on täidetud, võttes selles osas arvesse kõiki konkreetset juhul asjakohaseid asjaolusid, eeskätt kolmanda isiku turustatud toote esitusviisi tervikuna.
- 82 Mis teiseks puudutab tingimust, et osundamiseks reprodutseerimine ei tohi kahjustada alusetult ühenduse disainilahenduse tavalist kasutamist, siis tuleb märkida, et selle tingimusega soovitakse eeskätt takistada seda, et osundamiseks reprodutseerimine mõjutaks negatiivselt kasu, mida ühenduse disainilahendustest tulenevate õiguste omanikul võib nimetatud disainilahenduste tavalisest kasutamisest saada. Eelotsusetaotluse esitanud kohus on juba märkinud, et tema hinnangul on põhikohtuasjade puhul see teine tingimus täidetud.
- 83 Mis kolmandaks puudutab kohustust viidata omanikule, siis tuleb tõdeda, et määruse nr 6/2002 artikli 20 lõike 1 punkt c ei kirjuta ette, mil viisil see viide tehtud peab olema. Nagu ka käesoleva kohtuotsuse punktis 75 on sedastatud, on selle sätte eesmärk lubada ühenduse disainilahendusi kasutada sellise äritegevuse raames osundamiseks ja õppeotstarbeks, nagu käsitletakse põhikohtuasjas.
- 84 Neil asjaoludel on omanikule viitamise tingimuse täitmiseks muu hulgas vajalik, et selleks valitud viitamisviis võimaldaks piisavalt informeeritud, mõistlikult tähelepanelikul ning arukal keskmisel tarbijal ühenduse disainilahendusele vastava toote kaubandusliku päritolu kergesti tuvastada.
- 85 Siiski, kuna põhikohtuasjades on omanikule viidatud kaitstud ühenduse disainilahendusest tulenevate õiguste omanikule kuuluva ELi kaubamärgi lisamise kaudu, siis on eelotsusetaotluse esitanud kohtu ülesanne teha kindlaks ka see, kas niisugune viide on kooskõlas kaubamärgi eeskirjadega.
- 86 Kõike eeltoodut arvesse võttes tuleb teisele küsimusele vastata, et määruse nr 6/2002 artikli 20 lõike 1 punkti c tuleb tõlgendada nii, et kolmas isik, kes ilma ühenduse disainilahendusest tulenevate õiguste omaniku loata kasutab – sealhulgas oma veebisaidi vahendusel – niisugustele disainilahendustele vastavate toodete pilte, kui ta pakub seaduslikult müügiks tooteid, mis on mõeldud neist disainilahendustest tulenevate õiguste omaniku konkreetsete toodete lisatarvikutena kasutamiseks, eesmärgiga selgitada või näidata selliselt müüdavate toodete ja nimetatud õiguste omaniku konkreetsete toodete koos kasutamist, reprodutseerib „osundamiseks“ nimetatud artikli 20 lõike 1 punkti c tähenduses, kusjuures niisugune reprodutseerimine on selle sätte alusel lubatud ainult siis, kui see vastab selles sättes ette nähtud kumulatiivsetele tingimustele, mille täidetust peab kontrollima liikmesriigi kohus.

Kolmas küsimus

- 87 Sissejuhatuseks tuleb esiteks märkida, et eelotsusetaotluse esitanud kohus täpsustab, et ta esitab kolmanda küsimuse ainult sel juhul, kui ta peaks tuvastama, et BigBen Saksamaa ja BigBen Prantsusmaa rikkusid Nintendole ühenduse disainilahendusest tulenevaid õigusi ühelt poolt sellega, et nende turustatavaid tooteid valmistati, pakuti, turustati, eksporditi, imporditi ja nendel eesmärkidel ladustati, või teiselt poolt sellega, et nende poolt müügiks pakutud toodete turustamisel kasutati nimetatud disainilahendustele vastavate toodete pilte.
- 88 Kuigi vastab tõele, et eelotsusetaotluse esitanud kohus ei ole veel teinud otsust põhikohtuasja hagejale ühenduse disainilahendustest tulenevate õiguste rikkumise kohta, ei saa asuda seisukohale – vastupidi sellele, mida pakub Euroopa Komisjon –, et kolmas küsimus on seetõttu vastuvõetamatu. Nimelt on ainult vaidlust lahendavad liikmesriigi kohtud pädevad iga kohtuasja eripära arvestades hindama nii

eelotsuse vajalikkust oma otsuse tegemiseks kui ka Euroopa Kohtule esitatavate küsimuste asjakohasust. Pealegi ei ole niisuguse rikkumise tuvastamine põhikohtuasjades pelgalt hüpoteetiline (vt selle kohta kohtuotsus, 4.5.2017, HanseYachts, C-29/16, EU:C:2017:343, punkt 24).

- 89 Teiseks tuleb täpsustada, et kolmas küsimus viitab üksnes põhikohtuasja hageja taotletud sanktsioonidele ja muudele meetmetele, mis on välja toodud käesoleva kohtuotsuse punktis 47 ning mida määruse nr 6/2002 artikli 89 lõike 1 punktid a–c autonoomselt ei reguleeri.
- 90 Kolmandaks tuleb märkida, et see küsimus tugineb eeldusel, et määruse nr 864/2007 artikli 8 lõige 2 on kohaldatav niisugusele olukorrale, nagu käsitletakse põhikohtuasjas. Eelotsusetaotluse esitanud kohus tõstatab nii küsimuse, kuidas tõlgendada selle artikli 8 lõike 2 tähenduses mõistet „rii[k], kus rikkumine toime pandi“ niisugustel asjaoludel, nagu käsitletakse põhikohtuasjas, kus igale põhikohtuasja kostjale heidetakse ette mitut õiguste rikkumist, mis pandi toime liidu erinevates liikmesriikides. Ta soovib veel teada, kas selle sätte alusel kindlaks määratud õigus on määruse nr 864/2007 artikli 15 alusel kohaldatav ka kaasosaliste tegevuse suhtes.
- 91 Selles osas tuleb kõigepealt märkida, et määruse nr 864/2007 artikli 8 lõike 2 sõnastuse kohaselt määrab see sätte ühenduse ühtse intellektuaalomandi õiguse rikkumisest tuleneva lepinguvälise kohustuse korral nendes küsimustes, mis ei ole reguleeritud asjakohase liidu õigusaktiga, kohaldatava õiguse kindlaks viitega selle riigi õigusele, kus rikkumine toime pandi.
- 92 On selge, et põhikohtuasjades põhikohtuasja kostjate suhtes taotletud sanktsioonid ja meetmed, mis on kolmanda eelotsuse küsimuse esemeks, kuuluvad määruse nr 6/2002 artikli 88 lõikes 2 ja artikli 89 lõike 1 punktis d loetletud sanktsioonide ja meetmete hulka (vt selle kohta kohtuotsus, 13.2.2014, H. Gautsch Großhandel, C-479/12, EU:C:2014:75, punktid 52–54).
- 93 Kuid need sätted ei reguleeri nimetatud sanktsioone ja meetmeid autonoomselt, vaid viitavad – nagu on märgitud ka käesoleva kohtuotsuse punktides 47 ja 89 – neis määratletud liikmesriigi õigusele, sealhulgas nende rahvusvahelise eraõiguse sätetele. Seetõttu, kuivõrd liikmesriikide – välja arvatud Taani Kuningriik – rahvusvahelise eraõiguse normid on tsiviil- ja kaubandusvaldkonnas lepinguväliste kohustustele, sealhulgas ühenduse ühtse intellektuaalomandi õiguse rikkumisest tulenevatele selliste kohustustele kohaldatavate kollisiooninormide osas ühtlustatud määrusega nr 864/2007 (vt selle kohta kohtuotsus, 21.1.2016, ERGO Insurance ja Gjensidige Baltic, C-359/14 ja C-475/14, EU:C:2016:40, punkt 37), tuleb seda viidet osas, mis puudutab rahvusvahelist eraõigust, mõista viitena selle määruse sätetele.
- 94 Mis puudutab mõistet „rii[k], kus rikkumine toime pandi“ määruse nr 864/2007 artikli 8 lõike 2 tähenduses, siis kuna see mõiste ei viita liikmesriikide õigusele õigusnormi tähenduse ja ulatuse kindlaksmääramiseks, tuleb sellise liidu õigusnormi sõnastust vastavalt käesoleva kohtuotsuse punktis 70 meelde tuletatud kohtupraktikale tõlgendada tavaliselt kogu liidus autonoomselt ja ühetaoliselt, ning selle tõlgenduse andmisel tuleb arvesse võtta sätte konteksti ja selle õigusakti eesmärki, millesse norm kuulub.
- 95 Selles osas tuleb märkida, et määruse nr 864/2007 artikli 8 lõike 2 prantsuskeelse versiooni sõnastus viitab selle riigi õigusele, kus „seda õigust riivati“. Niisugune sõnastus ei võimalda kindlaks määrata, kas see mõiste hõlmab rikkumise toimepanija aktiivset tegevust selliselt määratud riigis, välistades paiga, kus avaldusid rikkumise tagajärjed. Muud nimetatud sätte keeleversioonid – näiteks hispaania, saksa, itaalia, leedu, hollandi, portugali, sloveeni ja rootsi keeles – on selles osas aga palju täpsemad, sest need viitavad selle riigi õigusele, kus „rikkumine toime pandi“. Sama ilmneb ingliskeelsest versioonist, milles viidatakse selle riigi õigusele, „kus õiguste rikkumine toime pandi“.
- 96 Mis puudutab üldist ülesehitust ja konteksti, mis on määruse nr 864/2007 artikli 8 lõike 2 taustaks, siis ilmneb nimetatud määruse põhjendusest 16, et ühtsed normid peaksid suurendama kohtuotsuste prognoositavust ning tagama mõistliku tasakaalu väidetavalt vastutava isiku ja kahju kannatanud isiku

huvide vahel. Selleks kehtestab see määrus üldpõhimõttena reegli *lex loci damni*, mis on sätestatud artikli 4 lõikes 1 ja mille kohaselt kohaldatakse lepinguvälise kohustuse suhtes selle riigi õigust, kus kahju tekkis.

- 97 Nagu ilmneb määruse nr 864/2007 põhjendusest 19, on liidu seadusandja siiski möönnud, et sellise kahju õigusvastase tekitamise juhtudeks, mil üldpõhimõttega ei ole võimalik saavutada erinevate huvide vahelist mõistlikku tasakaalu, tuleb sätestada erinormid, kusjuures nimetatud määruse artikli 8 lõige 2 kujutab endast niisugust erinormi ühenduse ühtsete intellektuaalomandi õiguste rikkumisest tulenevate lepinguväliste kohustuste valdkonnas.
- 98 Siit järeldub, et kuivõrd määruse nr 864/2007 artikli 8 lõige 2 näeb ette erilise seotuse kriteeriumi, mis erineb selle määruse artikli 4 lõikes 1 ette nähtud *lex loci damni* üldpõhimõttest, siis tuleb „selle riigi õigust, kus seda õigust rikuti“ puudutavat kriteeriumi mõista nii, et see erineb selle riigi kriteeriumist, „kus kahju tekib“, millele viidatakse nimetatud määruse artikli 4 lõikes 1. Järelikult tuleb mõistet „rii[k], kus rikkumine toime pandi“ sama määruse artikli 8 lõike 2 tähenduses tõlgendada nii, et sellega peetakse silmas selle paiga riiki, kus kahju põhjustanud sündmus aset leidis, see tähendab riiki, mille territooriumil õiguste rikkumine toime pandi.
- 99 Siiski tuleb märkida, et intellektuaalomandi õiguste rikkumisi puudutavad menetlused on eriliselt keerukad, nagu märkis sisuliselt ka kohtujurist oma ettepaneku punktis 64. Ei ole haruldane, et samale kostjale heidetakse ette mitut õiguste rikkumist, mistõttu võib kahju põhjustanud sündmuse kohana olla mitu paika asjakohaseks siduvaks teguriks kohaldatava õiguse kindlaksmääramisel.
- 100 Esiteks, ühelt poolt tulenevalt määruse nr 6/2002 artikli 19 lõigetest 1 ja 2, ning nagu on märgitud ka käesoleva kohtuotsuse punktis 49, annab ühenduse disainilahendusest tulenev õigus selle omanikule ainuõiguse kasutada disainilahendust ning takistada kolmandat isikut seda loata kasutamast. „Kasutamiseks“ selle sätte tähenduses loetakse eelkõige sellise toote valmistamist, pakkumist, turustamist, importi, eksporti või kasutamist või nendel eesmärkidel sellise toote säilitamist, milles disainilahendus sisaldub või mille puhul seda on kasutatud.
- 101 Teiselt poolt on ühtsed intellektuaalomandi õigused kaitstud kogu liidu territooriumil, kuna õiguste rikkumised võivad toimuda mitmes liikmesriigis, muutes seega ettearvamatuks asjaomase liidu instrumendiga autonoomselt reguleerimata küsimuste suhtes kohaldatava materiaalõiguse kindlaksmääramise.
- 102 Euroopa Kohus on aga juba täpsustanud, et määruse nr 864/2007 eesmärk vastavalt selle põhjendustele 6, 13, 14 ja 16 on tagada kohtuvaidluste tulemuste prognoositavus, õiguskindlus kohaldatava õiguse osas ja määruse ühetaoline kohaldamine kõigis liikmesriikides (kohtuotsus, 17.11.2011, Homawoo, C-412/10, EU:C:2011:747, punkt 34). Lisaks soovis liidu seadusandja – nagu ilmneb määruse nr 864/2007 põhjendustest 16 ja 19 – selles määruses ette nähtud seotuse kriteeriumide kehtestamisega luua mõistlik tasakaal väidetavalt vastutava isiku ja kahju kannatanud isiku huvide vahel. Seega tuleb selle määruse artikli 8 lõikes 2 ette nähtud seotuse kriteeriumi tõlgendades pidada silmas eespool mainitud eesmarke ja ka selle valdkonna eripära, mille kontekstis kohaldamiseks see on mõeldud.
- 103 Võttes arvesse neid eesmarke olukorras, kus samale kostjale heidetakse ette erinevaid õiguste rikkumisi erinevates liikmesriikides, mis on hõlmatud mõistega „kasutamine“ määruse nr 6/2002 artikli 19 lõike 1 tähenduses, ei tule kahju põhjustanud sündmuse tuvastamiseks mitte tugineda igale üksikule etteheidetavale õiguste rikkumisele, vaid anda üldine hinnang nimetatud kostja tegevusele, määramaks kindlaks paiga, kus etteheidetava tegevuse aluseks olev esimene õiguste rikkumine aset leidis või kus on selle asetleidmise oht.

- 104 Niisugune tõlgendus võimaldab vaidlust lahendaval kohtul kohaldatavat õigust kergesti tuvastada, kasutades ühtainsat seotuse kriteeriumi, mis on seotud paigaga, kus kostjale ette heidetud mitme toiminguga aluseks olev õiguste rikkumine aset leidis või kus on selle asetleidmise oht, vastavalt käesoleva kohtuotsuse punktis 102 meelde tuletatud eesmärkidele. Niisugune tõlgendus võimaldab tagada ka selliselt määratud õiguse etteaimatavuse liidu intellektuaalomandi õiguste rikkumisi käsitlevate vaidluste kõikide osapoolte jaoks.
- 105 Eelotsusetaotluse esitanud kohus on lisaks sõnastanud teatavad küsimused, et määrata kindlaks määruse nr 864/2007 artikli 8 lõike 2 alusel kohaldatav õigus niisugustel asjaoludel, nagu käsitletakse põhikohtuasjas.
- 106 Eelotsusetaotluse esitanud kohtu esimene hüpotees puudutab olukorda, kus ettevõtjale heidetakse ette, et ta on ilma ühenduse disainilahendustest tulenevate õiguste omaniku loata pakkunud oma veebisaidi vahendusel müügiks tooteid, mis väidetavalt rikuvad neid õigusi, kusjuures see veebisait on ligipääsetav tarbijatele, kes elavad teistes liikmesriikides kui see, kus asub rikkumise toimepanija.
- 107 Selles osas tuleb täpsustada, et toiming, millega ettevõtja kasutab e-kaubandust, pakkudes oma veebisaidil, mis on suunatud mitmes liikmesriigis elavatele tarbijatele, müügiks ühenduse disainilahendustest tulenevaid õigusi rikkuvaid tooteid, mida on võimalik ekraanil näha ja tellida nimetatud saidi kaudu, kujutab endast nende toodete pakkumist. Seega teeb niisugune ettevõtja määruse nr 6/2002 artikli 19 lõike 1 tähenduses pakkumuse ja turustab oma veebisaidil väidetavalt võltsitud tooted, kusjuures niisugune tegevus kuulub mõiste „kasutamine“ alla selle sätte tähenduses.
- 108 Niisugustel asjaoludel tuleb järeldada, et sellise kahju põhjustanud sündmuseks on ettevõtja tegevus väidetavalt võltsitud toodete pakkumisel, eeskätt pakkumuse esitamine oma veebisaidil. Seetõttu on paigaks, kus kahju põhjustanud sündmus aset leidis, määruse nr 864/2007 artikli 8 lõike 2 tähenduses see paik, kus ettevõtja endale kuuluval veebisaidil pakkumuse veebis avaldamise protsessi algatas.
- 109 Mis puudutab eelotsusetaotluse esitanud kohtu teist hüpoteesi, milles ta küsib kohaldatava õiguse kohta olukorras, kus ettevõtja laseb vedada enda asukohaliikmesriigist erinevasse liikmesriiki tooteid, mis väidetavalt rikuvad kolmanda ettevõtja ühenduse disainilahendusega kaitstud õigusi, siis tuleb rõhutada – nagu on täpsustatud käesoleva kohtuotsuse punktis 103 –, et kahju põhjustanud sündmuse tuvastamiseks määruse nr 864/2007 artikli 8 lõike 2 tähenduses ei tule mitte tugineda kostjale etteheidetavale igale üksikule õiguste rikkumisele, vaid anda üldine hinnang nimetatud kostja tegevusele, määramaks kindlaks paiga, kus etteheidetava tegevuse aluseks olev esimene rikkumine aset leidis või kus on oht, et ta selle toime paneb.
- 110 Viimaseks, mis puudutab eelotsusetaotluse esitanud kohtu küsimust seoses kaasosaliste tegevuse suhtes kohaldatava õigusega, siis tuleb tõdeda, et eelotsusetaotluse esitanud kohus ei ole esitanud põhjusi, mis viisid ta küsimuseni määruse nr 864/2007 artikli 15 tõlgendamise kohta ning mis võimaldaksid Euroopa Kohtul anda tarvilik vastus sellele küsimusele, mistõttu peab Euroopa Kohtu kodukorra artikli 94 kohaselt tunnistama selle vastuvõetamatuks.
- 111 Kõike eeltoodut arvesse võttes tuleb kolmandale küsimusele vastata, et määruse nr 864/2007 artikli 8 lõiget 2 tuleb tõlgendada nii, et mõistega „rii[k], kus rikkumine toime pandi“ selle sätte tähenduses peetakse silmas selle paiga riiki, kus kahju põhjustanud sündmus aset leidis. Olukorras, kus ühele kostjale heidetakse ette erinevaid õiguste rikkumisi, mis on toime pandud erinevates liikmesriikides, ei tule kahju põhjustanud sündmuse tuvastamiseks mitte tugineda igale üksikule etteheidetavale õiguste rikkumisele, vaid anda üldine hinnang nimetatud kostja tegevusele, määramaks kindlaks paiga, kus etteheidetava tegevuse aluseks olev esimene rikkumine aset leidis või kus on oht, et ta selle toime paneb.

Kohtukulud

- 112 Kuna põhikohtuasja poolte jaoks on käesolev menetlus eelotsusetaotluse esitanud kohtus poolelioleva asja üks staadium, otsustab kohtukulude jaotuse liikmesriigi kohus. Euroopa Kohtule seisukohtade esitamisega seotud kulusid, välja arvatud poolte kohtukulud, ei hüvitata.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (teine koda) otsustab:

1. Nõukogu 12. detsembri 2001. aasta määruse (EÜ) nr 6/2002 ühenduse disainilahenduse kohta, koostoimes nõukogu 22. detsembri 2000. aasta määruse (EÜ) nr 44/2001 kohtualluvuse ja kohtuotsuste täitmise kohta tsiviil- ja kaubandusasjades artikli 6 punktiga 1, tuleb tõlgendada nii, et niisugusel juhul, nagu käsitletakse põhikohtuasjas, kus õiguste rikkumist käsitlevat hagi menetleva ühenduse disainilahenduste kohtu rahvusvaheline pädevus tuleneb esimese kostja osas määruse nr 6/2002 artikli 82 lõikest 1 ning teises liikmesriigis asuva teise kostja osas selle artikli 6 punktist 1, koostoimes määruse nr 6/2002 artikli 79 lõikega 1, kuna see teine kostja toodab ja tarnib esimesele kostjale tooteid, mida viimane turustab, võib see kohus hageja nõudmisel teha teise kostja suhtes seoses määruse nr 6/2002 artikli 89 lõike 1 ja artikli 88 lõike 2 alla kuuluvate meetmetega korraldusi, mis hõlmavad ka teise kostja tegevust, mis ei ole seotud eelnimetatud tarneahelaga, ning mis on kohaldatavad kogu Euroopa Liidu territooriumil.
2. Määruse nr 6/2002 artikli 20 lõike 1 punkti c tuleb tõlgendada nii, et kolmas isik, kes ilma ühenduse disainilahendusest tulenevate õiguste omaniku loata kasutab – sealhulgas oma veebisaidi vahendusel – niisugustele disainilahendustele vastavate toodete pilte, kui ta pakub seaduslikult müügiks tooteid, mis on mõeldud neist disainilahendustest tulenevate õiguste omaniku konkreetsete toodete lisatarvikutena kasutamiseks, eesmärgiga selgitada või näidata selliselt müüdavate toodete ja nimetatud õiguste omaniku konkreetsete toodete koos kasutamist, reprodutseerib „osundamiseks“ nimetatud artikli 20 lõike 1 punkti c tähenduses, kusjuures niisugune reprodutseerimine on selle sätte alusel lubatud ainult siis, kui see vastab selles sättes ette nähtud kumulatiivsetele tingimustele, mille täidetust peab kontrollima liikmesriigi kohus.
3. Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. juuli 2007. aasta määruse (EÜ) nr 864/2007 lepinguväliste võlasuhete suhtes kohaldatava õiguse kohta (Rooma II) artikli 8 lõiget 2 tuleb tõlgendada nii, et mõistega „rii[k], kus rikkumine toime pandi“ selle sätte tähenduses peetakse silmas selle paiga riiki, kus kahju põhjustanud sündmus aset leidis. Olukorras, kus ühele kostjale heidetakse ette erinevaid õiguste rikkumisi, mis on toime pandud erinevates liikmesriikides, ei tule kahju põhjustanud sündmuse tuvastamiseks mitte tugineda igale üksikule etteheidetavale õiguste rikkumisele, vaid anda üldine hinnang nimetatud kostja tegevusele, määramaks kindlaks paiga, kus etteheidetava tegevuse aluseks olev esimene rikkumine aset leidis või kus on oht, et ta selle toime paneb.

Allkirjad